

OBWIESZCZENIE PRZEWODNICZĄCEGO KOMISJI PLANOWANIA PRZY RADZIE MINISTRÓW

z dnia 29 stycznia 1987 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 26 lutego 1982 r. o planowaniu społeczno-gospodarczym.

1. Na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1986 r. o zmianie niektórych ustaw określających funkcjonowanie gospodarki uspołecznionej (Dz. U. Nr 47, poz. 226) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 26 lutego 1982 r. o planowaniu społeczno-gospodarczym (Dz. U. Nr 7, poz. 51), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 21 grudnia 1983 r. o zmianie niektórych ustaw wprowadzających reformę gospodarczą (Dz. U. Nr 71, poz. 318),
- 2) ustawą z dnia 31 lipca 1985 r. o dostosowaniu przepisów niektórych ustaw określających funkcjonowanie gospodarki do uwarunkowań i potrzeb dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego (Dz. U. Nr 37, poz. 174),
- 3) ustawą z dnia 18 grudnia 1986 r. o zmianie niektórych ustaw określających funkcjonowanie gospodarki uspołecznionej (Dz. U. Nr 47, poz. 226).

z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu i z zastosowaniem ciągłej numeracji rozdziałów, artykułów, ustępów i punktów.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy nie obejmuje następujących przepisów:

- 1) art. 35 i 36 ustawy z dnia 26 lutego 1982 r. o planowaniu społeczno-gospodarczym (Dz. U. Nr 7, poz. 51) w brzmieniu:

„Art. 35. Traci moc dekret z dnia 1 października 1947 r. o planowej gospodarce narodowej (Dz. U. Nr 64, poz. 373).

Art. 36. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1982 r.”,

- 2) art. 9 ustawy z dnia 21 grudnia 1983 r. o zmianie niektórych ustaw wprowadzających reformę gospodarczą (Dz. U. Nr 71, poz. 318) w brzmieniu:

„Art. 9. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1984 r.”,

- 3) art. 8 ustawy z dnia 31 lipca 1985 r. o dostosowaniu przepisów niektórych ustaw określających funkcjonowanie gospodarki do uwarunkowań i potrzeb dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego (Dz. U. Nr 37, poz. 174) w brzmieniu:

„Art. 8. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1986 r.”,

- 4) art. 10 ustawy z dnia 18 grudnia 1986 r. o zmianie niektórych ustaw określających funkcjonowanie gospodarki uspołecznionej (Dz. U. Nr 47, poz. 226) w brzmieniu:

„Art. 10. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1987 r.”

Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów: *M. Gorywoda*

Załącznik do obwieszczenia Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów z dnia 29 stycznia 1987 r. (poz. 26)

U S T A W A

z dnia 26 lutego 1982 r.

o planowaniu społeczno-gospodarczym.

Rozdział 1

Przepisy ogólne.

Art. 1. Gospodarka Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej jest gospodarką planową, opartą na socjalistycznym systemie gospodarczym. Funkcjonowanie i rozwój gospo-

darki są regulowane przez określony niniejszą ustawą system planów społeczno-gospodarczych kształtujących aktywnie rozwój gospodarczy, z wykorzystaniem mechanizmu rynkowego.

Art. 2. 1. Plan społeczno-gospodarczy stanowi narzędzie podnoszenia materialnego i kulturalnego poziomu

i jakości życia ludności, proporcjonalnego rozwoju gospodarki, podwyższenia społecznej efektywności gospodarowania oraz rozwijania i umacniania ekonomicznych podstaw ustroju socjalistycznego.

2. Plany społeczno-gospodarcze opracowuje się uwzględniając doświadczenia i dorobek nauki oraz kultury.

Art. 3. Społeczny charakter planowania wyraża się w aktywnym udziale organów przedstawicielskich wszystkich stopni i organizacji społecznych w stanowieniu planów i kontroli ich realizacji, zwłaszcza w zakresie kształtowania warunków życia i zdrowia ludności, ochrony środowiska naturalnego, rozwoju oświaty i kultury. Zasady i tryb opracowywania planów stwarzają warunki uczestnictwa w planowaniu ze strony partii i stronnictw politycznych, związków zawodowych i organizacji społecznych, środowisk twórczych i naukowych, a także opinii publicznej.

Rozdział 2

Podstawowe rodzaje planów.

Art. 4. Rozróżnia się jako podstawowe rodzaje planów:

- 1) plany centralne,
- 2) plany terytorialne (wojewódzkie, miejskie i gminne),
- 3) plany przedsiębiorstw i innych jednostek gospodarki uspołecznionej,
- 4) plany jednostek budżetowych i innych państwowych jednostek organizacyjnych.

Art. 5. Plany centralne i plany terytorialne nakładają na organy administracji państwowej obowiązek oddziaływania środkami im ustawowo przekazanymi na przedsiębiorstwa i inne jednostki gospodarcze w celu zapewnienia realizacji zadań określonych w tych planach.

Art. 6. Kierunkową zbieżność działania jednostek gospodarczych z celami określonymi w planach centralnych i terytorialnych zapewniają:

- 1) umowy zawierane przez organy administracji państwowej bądź przez wyznaczone przez nie jednostki organizacyjne z jednostkami gospodarki uspołecznionej oraz umowy zawierane między przedsiębiorstwami i innymi organizacjami gospodarczymi,
- 2) stosowanie narzędzi ekonomicznych przez organy administracji państwowej i banki na podstawie uprawnień ustawowych,
- 3) wzajemna wymiana informacji w toku opracowywania planów,
- 4) możliwość nakładania na przedsiębiorstwa państwowe obowiązków wykonywania zadań, zgodnie z przepisami ustawy o przedsiębiorstwach państwowych.

Rozdział 3

Planowanie centralne.

Art. 7. Plany centralne określają politykę społeczno-ekonomiczną państwa, to jest cele, proporcje i środki rozwoju gospodarki, podstawowe zadania społeczne i gospodarcze oraz sposoby ich realizacji.

Art. 8. Plany centralne są sporządzane na okresy

- 1) dziesięcioletnie i dłuższe (plany perspektywiczne),
- 2) pięcioletnie (narodowe plany społeczno-gospodarcze),
- 3) jednoroczne (centralne plany roczne).

Art. 9. 1. Plan perspektywiczny ma charakter kroczący, czyli okres, na który plan jest sporządzany, przedłuża się co pięć lat o następne pięć lat.

2. Plany perspektywiczne określają:

- 1) przewidywane kształtowanie się potrzeb społecznych i gospodarczych oraz możliwości ich zaspokajania,
- 2) główne kierunki i proporcje rozwoju gospodarki narodowej, niezbędne dla zachowania ciągłości procesów rozwoju w planach o krótszym horyzoncie czasowym i kontynuacji przedsięwzięć gospodarczych wykraczających poza okres planu średniookresowego,
- 3) główne kierunki specjalizacji międzynarodowej i przystosowania gospodarki do przewidywanych zmian warunków zewnętrznych.

3. W planie perspektywicznym uwzględnia się zwłaszcza zagadnienia

- 1) zaspokajania materialnych oraz kulturalnych potrzeb społeczeństwa,
- 2) ochrony środowiska naturalnego,
- 3) gospodarki surowcowo-energetycznej,
- 4) rozwoju infrastruktury społecznej i technicznej kraju,
- 5) tendencji w zakresie handlu zagranicznego i współpracy z zagranicą, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju integracji socjalistycznej,
- 6) rozwoju nauki i techniki oraz postępu w zakresie jakości wyrobów i usług,
- 7) przestrzennego zagospodarowania kraju,
- 8) zapewnienia obronności i bezpieczeństwa państwa.

4. Plany perspektywiczne są sporządzane w odniesieniu do całej gospodarki narodowej, a także w przekrojach terytorialnych.

Art. 10. 1. Podstawą kierowania rozwojem gospodarki narodowej są narodowe plany społeczno-gospodarcze. W narodowym planie społeczno-gospodarczym następuje konkretyzacja założeń planu perspektywicznego oraz rozszerzenie problematyki stanowiącej przedmiot planowania.

2. W narodowym planie społeczno-gospodarczym wyodrębnia się:

- 1) podstawowe cele i kierunki polityki społeczno-gospodarczej,
- 2) szczegółowe ustalenia planu,
- 3) środki realizacji polityki społeczno-gospodarczej,
- 4) informacje dla organów terenowych, przedsiębiorstw oraz innych jednostek gospodarki narodowej.

3. W części, o której mowa w ust. 2 pkt 1, narodowy plan społeczno-gospodarczy obejmuje:

- 1) prognozy wytwarzania i podziału dochodu narodowego oraz tempa rozwoju i stopnia zaspokajania potrzeb społecznych,
- 2) podstawowe kierunki i proporcje rozwoju społeczno-gospodarczego oraz założenia dotyczące kierunków strukturalnych przekształceń gospodarki, zwłaszcza w układach gałęziowo-branżowych i terytorialnych, postępu technicznego i współpracy gospodarczej z zagranicą, a zwłaszcza współpracy gospodarczej z krajami Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej,

- 3) założenia polityki rozwoju oświaty, nauki, kultury, ochrony zdrowia i zaspokajania innych potrzeb niematerialnych,
- 4) założenia polityki rozwoju konsumpcji, ze szczególnym uwzględnieniem relacji między konsumpcją indywidualną a konsumpcją zbiorową,
- 5) założenia polityki zatrudnienia, dochodów i płac oraz świadczeń społecznych,
- 6) założenia polityki ochrony i kształtowania środowiska naturalnego,
- 7) założenia programów realizacji zamierzeń w podstawowych dziedzinach polityki społeczno-gospodarczej, stanowiące podstawę podejmowania ustaleń planu (ust. 2 pkt 2) oraz uruchamiania innych środków realizacyjnych (ust. 2 pkt 3),
- 8) zmiany gałęziowo-branżowej struktury popytu i podaży,
- 9) bilanse podstawowych produktów,
- 10) założenia polityki inwestycyjnej,
- 11) założenia polityki cen,
- 12) sposoby finansowania zawartych w planie przedsięwzięć.

4. W części, o której mowa w ust. 2 pkt 2, narodowy plan społeczno-gospodarczy obejmuje:

- 1) przedsięwzięcia inwestycyjne o dłuższych cyklach realizacyjnych, a zwłaszcza ważniejsze inwestycje surowcowo-energetyczne, komunikacyjne, w sferze konsumpcji społecznej i ochrony środowiska naturalnego oraz inne o strategicznym znaczeniu dla gospodarki.
- 2) programy naukowo-badawcze i przedsięwzięcia badawczo-rozwojowe,
- 3) zadania wynikające z umów międzynarodowych oraz uzgodnień koordynacyjnych w ramach Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej,
- 4) określenie środków finansowych na realizację programów społecznych oraz przedsięwzięć wieloletnich,
- 5) zadania związane z obronnością i bezpieczeństwem państwa.

5. W części, o której mowa w ust. 2 pkt 3, narodowy plan społeczno-gospodarczy obejmuje:

- 1) zasady działania i narzędzia ekonomiczne służące zapewnieniu równowagi gospodarczej i koordynacji planu,
- 2) inne narzędzia ekonomiczne, o których mowa w art. 6.

6. W części, o której mowa w ust. 2 pkt 4, narodowy plan społeczno-gospodarczy obejmuje informacje i prognozy dotyczące:

- 1) kształtowania się podaży paliw i energii oraz zaopatrzenia gospodarki w surowce i materiały,
- 2) zmian warunków popytu i podaży oraz cen na rynkach zagranicznych,
- 3) założeń zmian cen na rynku wewnętrznym,
- 4) ważniejszych zmian w dziedzinie techniki,
- 5) sytuacji w dziedzinie zatrudnienia w przekrojach terytorialnych i zawodowo-branżowych,
- 6) innych zagadnień, których uwzględnienie jest niezbędne w procesie planowania,
- 7) prawdopodobnych zagrożeń realizacji planu oraz kierunków możliwego przeciwdziałania.

7. Działalność gospodarki nie uspołecznionej, w tym zwłaszcza rolnictwa indywidualnego i rzemiosła, ujmuje się w planach wyłącznie szacunkowo.

Art. 11. 1. W centralnym planie rocznym następuje konkretyzacja i rozwinięcie zadań wynikających z narodowego planu społeczno-gospodarczego w świetle dokładniejszego rozpoznania warunków gospodarczych. Określa się w nim na okres roczny podstawowe proporcje oraz przedsięwzięcia polityki społeczno-gospodarczej, służące osiągnięciu długofalowych i bieżących celów społecznych.

2. Zmiana celów i kierunków polityki społeczno-gospodarczej i ustaleń określonych w narodowym planie społeczno-gospodarczym nie może być dokonywana poprzez centralny plan roczny. Można tego dokonać wyłącznie w trybie zmiany narodowego planu społeczno-gospodarczego.

Art. 12. 1. Integralną częścią systemu planowania są plany finansowe.

2. Plany finansowe, takie jak: bilans finansowy państwa, budżet państwa, plan kredytowy, bilans dochodów i wydatków pieniężnych ludności i bilans płatniczy, są wzajemnie powiązane z narodowymi planami społeczno-gospodarczymi i centralnymi planami rocznymi w celu zapewnienia realności planowania, poprzez dostosowanie planowanych zadań rzeczowych do zdolności finansowych państwa.

3. Centralne plany finansowe służą zapewnieniu wewnętrznej równowagi pieniężnej i równowagi płatniczej państwa, finansowej weryfikacji i koordynacji rzeczowych procesów gospodarczych oraz kształtowaniu polityki pieniężno-kredytowej zgodnie z możliwościami finansowymi i planowanymi kierunkami oraz proporcjami rozwoju gospodarczego.

4. Centralne plany finansowe określają przepisy odrębnych ustaw

Rozdział 4

Planowanie terytorialne w województwach, miastach i gminach.

Art. 13. Plany terytorialne stopnia wojewódzkiego i podstawowego określają cele, kierunki i zadania rozwoju społeczno-gospodarczego terenu, a w szczególności zaspokajania potrzeb ludności.

Art. 14. 1. Plany terytorialne stopnia wojewódzkiego są sporządzane na okresy:

- 1) pięcioletnie (wojewódzkie plany społeczno-gospodarcze),
- 2) roczne (wojewódzkie plany roczne).

2. Plan wojewódzki określa warunki gospodarowania oraz zadania społeczne i ekonomiczne o znaczeniu ogólnowojevodzkim, w tym zwłaszcza politykę zatrudnienia i wykorzystania zasobów miejscowych, jak też środki realizacji tego planu.

3. Plan wojewódzki określa ponadto:

- 1) kierunki rozwoju działalności przedsiębiorstw, dla których organem założycielskim jest terenowy organ administracji państwowej stopnia wojewódzkiego,

- 2) warunki lokalizacji inwestycji i zadania w zakresie ochrony środowiska w stosunku do wszystkich przedsiębiorstw i jednostek działających na terenie województwa,
- 3) kierunki współdziałania z przedsiębiorstwami zlokalizowanymi na terenie województwa w sprawach dotyczących zmian w zatrudnieniu, wspólnych przedsięwzięć inwestycyjnych, usług produkcyjnych i nieprodukcyjnych świadczonych na rzecz przedsiębiorstw oraz usług przedsiębiorstw świadczonych na rzecz województwa

4. Podstawą kierowania rozwojem województwa są wojewódzkie plany społeczno-gospodarcze.

5. Wojewódzka rada narodowa uchwała wojewódzki plan społeczno-gospodarczy, określając samodzielnie kierunki i założenia rozwoju województwa, przy uwzględnieniu założeń państwowej polityki społeczno-gospodarczej, wyrażonych w planach centralnych, oraz założeń planów jednostek stopnia podstawowego w zakresie przyznanych im kompetencji i stosownie do posiadanych środków. Zakres i treść wojewódzkiego planu społeczno-gospodarczego określa wojewódzka rada narodowa stosownie do potrzeb regionu.

6. Podstawą gospodarki finansowej województwa są budżety wojewódzkie, które uchwała wojewódzka rada narodowa.

7. Wojewódzka rada narodowa może podjąć decyzję o opracowaniu dziesięcioletniego planu perspektywicznego, zawierającego problematykę społecznego, gospodarczego i przestrzennego rozwoju województwa, lub innych planów nie wymienionych w ust. 1.

Art. 15. 1. Plany terytorialne stopnia podstawowego są sporządzane na okresy:

- 1) pięcioletnie [miejskie (gminne) plany społeczno-gospodarcze],
- 2) roczne [miejskie (gminne) plany roczne].

2. Miejska rada narodowa może uchwalić również dziesięcioletni plan perspektywiczny.

3. Plany miejskie i gminne, uchwalane samodzielnie przez miejskie i gminne rady narodowe, obejmują w szczególności:

- 1) przedsięwzięcia organizacyjne i ekonomiczne sprzyjające aktywizacji oraz podnoszeniu efektywności rolnictwa, przetwórstwa żywności, drobnej wytwórczości i rzemiosła oraz handlu i usług,
- 2) ustalenia dotyczące rozwoju infrastruktury społecznej,
- 3) kierunki rozwoju działalności przedsiębiorstw, dla których organem założycielskim jest organ administracji państwowej stopnia podstawowego,
- 4) zadania produkcyjne i usługowe miejskich lub gminnych jednostek gospodarki komunalnej,
- 5) ustalenia dotyczące lokalizacji inwestycji i zadań w zakresie ochrony środowiska naturalnego w sprawach należących do kompetencji miejskich i gminnych rad narodowych.

4. Podstawą gospodarki finansowej miast i gmin są budżety miast i gmin uchwalane przez miejskie i gminne rady narodowe.

5. Plany miejskie i gminne, o których mowa w ust. 1, są powiązane z planami finansowymi, uwzględniającymi zarówno dochody własne, jak i dotacje lub udziały w dochodach budżetu wojewódzkiego. Plany miejskie i gminne ukierunkowuje się przede wszystkim na zaspokajanie lokalnych potrzeb ludności. W planach tych uwzględnia się ustalenia wojewódzkiego planu społeczno-gospodarczego i wojewódzkiego planu rocznego w zakresie, o którym mowa w art. 14 ust. 2 i 3.

Art. 16. W planach wojewódzkich, miejskich i gminnych powinny być uwzględniane wspólne przedsięwzięcia, podejmowane przez dwie lub więcej jednostek administracyjnych oraz jednostek gospodarki uspołecznionej.

Rozdział 5

Planowanie w przedsiębiorstwach oraz innych jednostkach gospodarki uspołecznionej.

Art. 17. 1. Przedsiębiorstwa oraz inne jednostki gospodarki uspołecznionej opracowują plany samodzielnie i stosownie do własnych potrzeb, uwzględniając odpowiednio zasady określone w ustawie o przedsiębiorstwach państwowych bądź w ustawie o spółdzielniach i ich związkach. Jednostki te opracowują plany roczne oraz plany lub prognozy rozwoju; zakres i szczegółowość tych planów lub prognoz określają samodzielnie, z uwzględnieniem techniczno-ekonomicznych warunków swej działalności.

2. Rada Ministrów może nałożyć obowiązek opracowania planów pięcioletnich oraz perspektywicznych, na jednostki gospodarki uspołecznionej o szczególnym znaczeniu dla:

- 1) zaopatrzenia gospodarki w surowce i materiały,
- 2) realizacji wieloletnich umów międzynarodowych,
- 3) kształtowania i ochrony środowiska naturalnego,
- 4) przekształceń strukturalnych w gospodarce narodowej.

Art. 18. 1. Plan jednostki gospodarki uspołecznionej określa kierunki jej działalności i rozwoju na podstawie rachunku opłacalności ekonomicznej i pełnej odpowiedzialności finansowej za wyniki działalności, zgodnie z zasadami samofinansowania.

2. Przy sporządzaniu planów jednostki gospodarki uspołecznionej kierują się między innymi:

- 1) wynikami badań popytu i podaży w kraju i za granicą,
- 2) umowami z dostawcami i odbiorcami oraz innymi jednostkami lub wstępnymi uzgodnieniami w tym zakresie,
- 3) informacjami wynikającymi z założeń planów centralnych i terytorialnych,
- 4) obowiązującymi zasadami i narzędziami ekonomicznymi określonymi w art. 6,
- 5) państwowymi normami, określającymi wymagania jakościowe i eksploatacyjne.

Art. 19. Jednostki gospodarki uspołecznionej udostępniają naczelnym i terenowym organom administracji

państwowej oraz bankom i organom kontroli finansowej, na ich życzenie, podstawowe informacje zawarte w swoich planach.

Art. 20. Przepisy ustawy dotyczące przedsiębiorstw stosuje się również do zrzeszeń przedsiębiorstw w takim zakresie, w jakim ich statuty przewidują podejmowanie przez nie funkcji planistycznych, niezbędnych do wypełniania ich zadań.

Rozdział 6

Zasady planowania i tryb społecznej konsultacji.

Art. 21. 1. Planowanie społeczno-gospodarcze opiera się na:

- 1) analizie stanu i rozwoju gospodarki przedsiębiorstw, gmin, miast, województw i gospodarki narodowej jako całości,
- 2) analizie możliwości finansowych,
- 3) prognozach zewnętrznych warunków rozwoju,
- 4) analizie potrzeb społecznych i możliwości ich zaspokojenia,
- 5) rozpoznaniu przewidywanych kierunków rozwoju gospodarki narodowej, województw, miast i gmin, przedsiębiorstw gospodarki uspołecznionej i kierunków rozwoju gospodarki nie uspołecznionej.

2. W celu pełniejszego rozpoznania warunków i możliwości rozwoju organy planujące, we współpracy z instytucjami naukowo-badawczymi, prowadzą studia przedplanowe konfrontujące w wewnętrznie spójnych wariantach cele społeczne z dostępnymi środkami ich realizacji i dokonują wyboru projektu najbardziej efektywnego wariantu.

3. Organy planujące rozwój usług i świadczeń społecznych prowadzą prace polegające na:

- 1) rozpoznawaniu indywidualnych i zbiorowych potrzeb społeczeństwa, z uwzględnieniem ich zróżnicowania w przekrojach: strukturalnym, rodzajowym, podmiotowym i terytorialnym, wykorzystując w tym celu mierniki i wskaźniki zaspokajania potrzeb, w tym wielkości ich pożądanego minimum; wielkości te powinny być przedmiotem konsultacji ze związkami zawodowymi,
- 2) określeniu możliwości zaspokojenia potrzeb społeczeństwa w granicach dostępnych środków finansowych, wykorzystując w tym celu analizy i kalkulacje alternatywnych kosztów podaży wyrobów i usług, służących zaspokajaniu poszczególnych rodzajów potrzeb.

4. Projekty wariantowych rozwiązań, dotyczące podstawowych zagadnień, są poddawane publicznej dyskusji. Organy planujące są obowiązane również do zapoznania organizacji politycznych i społecznych, związków zawodowych oraz zainteresowanych środowisk twórczych i naukowych z proponowanymi w planach kierunkami rozwiązań.

Art. 22. 1. Planowanie perspektywiczne poprzedza się studiami nad najważniejszymi problemami życia społecznego i gospodarczego oraz programami rozwiązania

tych problemów w długich okresach czasu, a także długo-terminowymi prognozami warunków zewnętrznych, do których gospodarka kraju będzie musiała się dostosować. W trakcie tych prac zasięga się opinii środowisk naukowych oraz stowarzyszeń naukowo-technicznych i społeczno-zawodowych.

2. Warianty projektów centralnego planu perspektywicznego poddaje się konsultacji z komisjami sejmowymi, a w części dotyczącej warunków pracy i życia ludności — także z właściwymi organami związków zawodowych.

3. Podstawowe problemy oraz proponowane kierunki ich rozwiązań powinny być przedstawiane w prasie i innych środkach masowego przekazu. Organ planujący jest obowiązany do przedstawienia Sejmowi i społeczeństwu wyników społecznej konsultacji nad centralnym planem perspektywicznym oraz sposobów ich uwzględnienia

Art. 23. 1. Narodowy plan społeczno-gospodarczy sporządza się w dwóch etapach, a mianowicie

- 1) warianty koncepcji narodowego planu społeczno-gospodarczego,
- 2) projekt narodowego planu społeczno-gospodarczego.

2. Warianty koncepcji narodowego planu społeczno-gospodarczego powinny się opierać na ustaleniach planu perspektywicznego, diagnozie stanu gospodarki i jej uwarunkowań, jak też na prognozach rozwoju procesów społeczno-gospodarczych i przewidywanych zmianach uwarunkowań zewnętrznych. Warianty te powinny przedstawiać założenia dotyczące podstawowych celów społecznych oraz sposobów ich osiągnięcia w różnych okolicznościach.

3. Warianty koncepcji narodowego planu społeczno-gospodarczego powinny być przedmiotem konsultacji na zasadach określonych w art. 22 ust. 2 i 3.

4. Wyboru wariantu koncepcji narodowego planu społeczno-gospodarczego dokonuje Sejm.

5. W pracach nad projektem narodowego planu społeczno-gospodarczego należy uwzględniać w szczególności

- 1) opinie, zalecenia Sejmu, dotyczące wariantu narodowego planu społeczno-gospodarczego, o którym mowa w ust. 4,
- 2) wyniki opracowań, o których mowa w ust. 2,
- 3) informacje o założeniach wieloletnich planów wojewódzkich i niektórych przedsiębiorstw,
- 4) wyniki konsultacji społecznych,
- 5) uzgodnienia koordynacyjne dotyczące planów krajów członkowskich Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej oraz inne porozumienia międzynarodowe,
- 6) informacje o ważniejszych wstępnych porozumieniach umownych między przedsiębiorstwami.

6. Narodowy plan społeczno-gospodarczy powinien być opracowywany w takim trybie i terminach, aby Sejm mógł uchwalić ten plan przed rozpoczęciem okresu jego realizacji.

Art. 24. 1. Opracowanie centralnego planu rocznego obejmuje:

- 1) przygotowanie wariantowych założeń centralnego planu rocznego
- 2) opracowanie projektu centralnego planu rocznego

2 W założeniach centralnego planu rocznego należy uwzględnić ustalenia narodowego planu społeczno-gospodarczego dotyczące danego roku, ocenę stanu gospodarki narodowej i jej uwarunkowań, przewidywane wyniki roku bieżącego oraz przewidywane warunki zewnętrzne w roku planowym. Na podstawie tych założeń powinny być przedstawione propozycje dotyczące sposobów najbardziej efektywnej realizacji celów wyznaczonych w narodowym planie społeczno-gospodarczym.

3 Założenia centralnego planu rocznego stanowią podstawę informacyjną do prac nad sporządzaniem planów rocznych: wojewódzkich, miejskich, gminnych i przedsiębiorstw oraz do przeprowadzania konsultacji i zawierania wstępnych porozumień gospodarczych. Projekt centralnego planu rocznego, w części dotyczącej polityki płac, cen i warunków bytu ludności oraz warunków pracy, stanowi przedmiot konsultacji z właściwymi organami związków zawodowych.

4 Projekt centralnego planu rocznego opracowuje się na podstawie analiz i prognoz społeczno-gospodarczych, z uwzględnieniem dezyderatów Komisji sejmowych oraz wyników konsultacji społecznych.

Art. 25. W narodowym planie społeczno-gospodarczym i centralnym planie rocznym powinny być zachowane rezerwy czynników wytwórczych, niezbędne do realizacji węzłowych zadań społeczno-gospodarczych w trudniejszych, niż przewidywano, warunkach gospodarczych.

Rozdział 7

Kompetencje w dziedzinie planowania.

Art. 26. Sejm:

- 1) ustala problemy wymagające opracowania programów perspektywicznych,
- 2) rozpatruje projekty planów perspektywicznych oraz koncepcje długofalowej polityki rządu w dziedzinach o strategicznym znaczeniu dla gospodarki narodowej,
- 3) rozpatruje założenia i sposoby realizacji narodowego planu społeczno-gospodarczego i na tej podstawie decyduje o wyborze wariantu założeń tego planu,
- 4) uchwała narodowy plan społeczno-gospodarczy, ustalając przy tym maksymalny poziom nakładów na inwestycje centralne oraz relacje określające dopuszczalne zadłużenie za granicą,
- 5) rozpatruje założenia do centralnego planu rocznego, opracowane zgodnie z art. 24 ust. 2,
- 6) uchwała: budżet państwa, plan kredytowy i bilans płatniczy oraz przyjmuje sprawozdanie z wykonania budżetu państwa,
- 7) ocenia, w odstępach rocznych, przebieg wykonywania narodowego planu społeczno-gospodarczego, a także wykonanie bilansu płatniczego i planu kredytowego,
- 8) rozpatruje sprawozdania z wykonania narodowego planu społeczno-gospodarczego.

Art. 27. 1. Rada Ministrów przedstawia Sejmowi:

- 1) projekty planów perspektywicznych,

- 2) wariantowe założenia do opracowania narodowego planu społeczno-gospodarczego, projekt tego planu, założenia centralnego planu rocznego oraz projekty: budżetu państwa, bilansu finansowego państwa i bilansu płatniczego,
- 3) coroczne sprawozdania z przebiegu wykonania narodowych planów społeczno-gospodarczych,
- 4) łącznie z projektem budżetu państwa uchwalone centralne plany roczne.

2. Rada Ministrów:

- 1) uchwała centralny plan roczny,
- 2) organizuje wykonanie zadań ustalonych w narodowym planie społeczno-gospodarczym i centralnym planie rocznym,
- 3) ocenia przebieg wykonania narodowego planu społeczno-gospodarczego i centralnego planu rocznego w poszczególnych dziedzinach i przebieg procesów gospodarczych w przedsiębiorstwach gospodarki uspołecznionej i w gospodarce nie uspołecznionej oraz podejmuje decyzje niezbędne do osiągnięcia planowanych celów.

3. Prezes Narodowego Banku Polskiego przedstawia Sejmowi, po uchwaleniu przez Radę Ministrów, projekt planu kredytowego wraz z bilansem pieniężnych przychodów i wydatków ludności i założeniami polityki pieniężno-kredytowej państwa.

Art. 28. 1. Naczelnym organem administracji państwowej w sprawach planowania społeczno-gospodarczego jest Komisja Planowania przy Radzie Ministrów.

2. Właściwość Ministra Finansów i Prezesa Narodowego Banku Polskiego w zakresie planowania finansowego określają odrębne ustawy.

Art. 29. 1. Do zadań Komisji Planowania przy Radzie Ministrów należy opracowywanie projektów i analiz realizacji planów perspektywicznych, narodowych planów społeczno-gospodarczych i centralnych planów rocznych. Ministrowie, centralne związki spółdzielcze i wojewodowie współdziałają w tym zakresie z Komisją Planowania przy Radzie Ministrów.

2. Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów:

- 1) organizuje prace nad długookresowymi studiami, programami i prognozami, o których mowa w art. 22 ust. 1,
- 2) wnosi pod obrady Rady Ministrów projekty planów perspektywicznych, warianty założeń narodowych planów społeczno-gospodarczych i centralnych planów rocznych oraz projekty narodowych planów społeczno-gospodarczych i centralnych planów rocznych,
- 3) analizuje przebieg wykonania planów i informuje o wynikach Radę Ministrów, a w razie potrzeby wnosi propozycje dotyczące działań niezbędnych do zapewnienia ich realizacji oraz propozycje dotyczące zmiany narodowego planu społeczno-gospodarczego i centralnego planu rocznego,
- 4) przedstawia Radzie Ministrów sprawozdania z wykonania planów, o których mowa w ust. 1,
- 5) ustala tryb i metodykę opracowywania narodowego planu społeczno-gospodarczego i centralnego planu rocznego,

6) ustala zasady metodyczne opracowywania projektów planów terytorialnych.

Art. 30. 1. Ministrowie, stosownie do zakresu swego działania, sporządzają analizy procesów gospodarczych i prognozy rozwoju, przedstawiają propozycje do opracowania projektów narodowego planu społeczno-gospodarczego i centralnego planu rocznego, ze szczególnym uwzględnieniem kierunków zmian strukturalnych, kierunków polityki naukowej i technicznej oraz współpracy z zagranicą, przedkładają propozycje dotyczące stosowania narzędzi ekonomicznych, biorą udział w międzynarodowej koordynacji planów oraz kontrolują wykonanie decyzji organów państwowych.

2. Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, we współdziałaniu z Ministrem Finansów i Prezesem Narodowego Banku Polskiego, zapewnia wzajemną zgodność narodowego planu społeczno-gospodarczego i centralnego planu rocznego z planami finansowymi.

3. Rada Ministrów koordynuje działalność i rozstrzyga rozbieżności w procesie planowania.

Art. 31. 1. Wojewódzkie rady narodowe:

- 1) rozpatrują projekty planów perspektywicznych w wypadkach, o których mowa w art. 14 ust. 7,
- 2) rozpatrują założenia planów, a także uchwalają wojewódzkie plany społeczno-gospodarcze, wojewódzkie plany roczne oraz budżety województw,
- 3) rozpatrują opinie Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów co do zgodności projektów wojewódzkich planów społeczno-gospodarczych z podstawowymi celami i kierunkami polityki społeczno-gospodarczej oraz ustaleniami określonymi w narodowym planie społeczno-gospodarczym,
- 4) oceniają wykonanie planów wojewódzkich i budżetów województw

2. Przepis ust. 1 pkt 1, 2 i 4 stosuje się odpowiednio do miejskich i gminnych rad narodowych

3. Wojewódzka rada narodowa może wprowadzić obowiązek przedstawiania projektów miejskich (gminnych) planów społeczno-gospodarczych przewodniczącemu właściwej miejscowo wojewódzkiej komisji planowania w celu wyrażenia opinii w zakresie zgodności tych projektów z celami, kierunkami i zadaniami rozwoju społeczno-gospodarczego określonymi w wojewódzkim planie społeczno-gospodarczym.

4. Wojewodowie:

- 1) przedstawiają pod obrady wojewódzkich rad narodowych warianty założeń wojewódzkich planów społeczno-gospodarczych i rocznych oraz projekty wojewódzkich planów perspektywicznych,
- 2) przedstawiają wojewódzkim radom narodowym projekty wojewódzkich planów społeczno-gospodarczych wraz z opinią Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów i rocznych oraz budżetów województw,
- 3) podejmują działania zmierzające do realizacji tych planów,
- 4) składają sprawozdania z ich realizacji na sesjach wojewódzkich rad narodowych.

5. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio do naczelników miast i gmin.

Art. 32. Kompetencje w sprawach planowania w przedsiębiorstwach państwowych oraz innych jednostkach gospodarki uspołecznionej określają odpowiednie ustawy: o przedsiębiorstwach państwowych, o samorządzie załogi przedsiębiorstwa państwowego oraz o spółdzielniach i ich związkach.

Rozdział 8

Przepisy szczególne, przejściowe i końcowe

Art. 33. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia:

- 1) określa zasady wartościowania pracy służące ustalaniu siatek i tabel płac,
- 2) określa zasady wynagradzania dyrektora przedsiębiorstwa państwowego i tymczasowego kierownika przedsiębiorstwa, uwzględniające w szczególności uzyskiwane przez przedsiębiorstwo wyniki ekonomiczne.

Art. 34. 1. Minister Gospodarki Materiałowej i Palwowej

- 1) ustala normatywy zużycia surowców i materiałów, obowiązujące jednostki gospodarcze przy projektowaniu, modernizacji i wytwarzaniu wyrobów oraz produkcji budowlano-montażowej,
- 2) może wprowadzać obowiązujące jednostki gospodarcze zakazy:
 - a) stosowania niektórych materiałów i paliw do produkcji określonych wyrobów i świadczenia usług
 - b) produkcji określonych wyrobów nadmiernie energochłonnych i materiałochłonnych,
 - c) stosowania nadmiernie energochłonnych i materiałochłonnych technologii wyrobów i świadczenia usług.

2. W razie nieprzestrzegania normatywów zużycia surowców i materiałów (ust. 1 pkt 1) oraz zakazów (ust. 1 pkt 2) jednostki gospodarcze, które zostały zobowiązane do ich stosowania, są obowiązane wnosić na rzecz centralnego funduszu oszczędnościowego paliw, energii, surowców i materiałów opłaty.

3. Opłaty, o których mowa w ust. 2, stanowią straty nadzwyczajne jednostek gospodarki uspołecznionej.

4. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określa wysokość opłat, tryb ich wnoszenia oraz organy powołane do orzekania w tych sprawach.

Art. 35. Rada Ministrów, w celu przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom społeczno-gospodarczym, uwzględniając założenia polityki pieniężno-dochodowej i inwestycyjnej określone w narodowym planie społeczno-gospodarczym, w drodze rozporządzenia, może:

- 1) wprowadzić obowiązek wpłacania przez jednostki gospodarki uspołecznionej podejmujące inwestycje polegające na budownictwie obejmującym budynki, z funduszu, z którego ma być finansowana inwestycja, kaucji pieniężnych na nie oprocentowany rachunek bankowy, ustalając jednocześnie:
 - a) okresy odpowiadające okresom objętym narodowymi planami społeczno-gospodarczymi, w których obowiązuje wpłacanie kaucji,

- b) wysokość stawek kaucji w stosunku do wartości kosztorysowej budynku, uwzględniającą rodzaj i położenie inwestycji, oraz szczegółowy tryb i zasady jej ustalania i wpłacania,
 - c) zasady zwrotu kaucji,
 - d) wysokość odsetek na rzecz budżetu centralnego w wypadku nieterminowego wpłacenia kaucji,
 - e) rodzaje inwestycji, od których nie pobiera się kaucji, oraz wypadki, w których może nastąpić cofnięcie zwolnienia z obowiązku wpłacania kaucji,
- 2) wprowadzić zakaz podwyższania wynagrodzeń za pracę na okres odpowiadający zamrożeniu cen, wprowadzonemu na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 26 lutego 1982 r. o cenach (Dz. U. z 1985 r. Nr 49, poz. 261 oraz z 1986 r. Nr 47, poz. 226).

Art. 36. 1. Upoważnia się Radę Ministrów do przejściowego wprowadzania i określania zasad reglamentacji obrotu surowcami, paliwami i energią, materiałami i wyrobami oraz reglamentacji sprzedaży środków dewizowych w zakresie, jaki może okazać się niezbędny ze względu na istniejące deficyty zaopatrzenia, oraz do wprowadzenia w drodze rozporządzenia opłat na rzecz budżetu państwa od jednostek gospodarczych naruszających przepisy dotyczące zaopatrzenia materiałowo-technicznego, przy równoczesnym określeniu wysokości opłat i trybu ich pobierania oraz organów powołanych do orzekania w tych sprawach.

2. W celu zapewnienia wykonania najważniejszych zadań w dziedzinie warunków życia ludności, obronności kraju oraz rozwoju gospodarki Rada Ministrów w latach 1986—1990 może:

- 1) określać priorytety realizacyjne w formie zamówień rządowych i programów operacyjnych oraz ustalać rodzaj i zakres gwarancji zaopatrzeniowych i preferencji finansowych dla jednostek gospodarczych, które uczestniczą w ich realizacji,
- 2) w szczególnie uzasadnionych wypadkach — jeżeli jednostka gospodarki uspołecznionej, mimo udzielenia gwarancji zaopatrzeniowych, odmawia zawarcia umowy o realizację zamówienia rządowego bądź programu operacyjnego mieszczącego się w profilu jej działalności — upoważnić właściwy organ admini-

stracji państwowej do nałożenia na tę jednostkę gospodarki uspołecznionej obowiązku zawarcia takiej umowy,

- 3) ustalić w drodze rozporządzenia szczegółowy tryb i zasady zlecania oraz realizacji zamówień rządowych i programów operacyjnych,
- 4) ustalić w drodze rozporządzenia — po konsultacji z Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych — wykaz zakładów pracy o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej lub obronności kraju oraz użyteczności publicznej, w których stosuje się podwyższony wymiar czasu pracy do 8 godzin na dobę i 46 godzin na tydzień. Praca wykonywana ponad normy czasu pracy określone zgodnie z przepisami prawa pracy stanowi pracę w godzinach nadliczbowych. Godziny przepracowane w dodatkowe dni wolne od pracy nie podlegają wliczeniu do liczby godzin nadliczbowych, dopuszczalnej w myśl art. 133 § 2 Kodeksu pracy.

3. Po upływie każdego roku stosowania reglamentacji oraz priorytetów realizacyjnych, o których mowa w ust. 1 i 2, Rada Ministrów przedstawia Sejmowi sprawozdanie o wynikach stosowania reglamentacji oraz priorytetów realizacyjnych wraz z programem ograniczenia zakresu ich stosowania, łącznie ze sprawozdaniem, o którym mowa w art. 27 ust. 1 pkt 3.

Art. 37. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) naczelnym organach administracji państwowej lub o ministrach — rozumie się przez to również centralne organy administracji państwowej i ich kierowników,
- 2) wojewódzkich radach narodowych lub o wojewodach — rozumie się przez to również rady narodowe miast stopnia wojewódzkiego i prezydentów tych miast,
- 3) gminnych i miejskich radach narodowych lub o naczelnikach miast i gmin — rozumie się przez to również rady narodowe wspólne dla miasta i gminy, naczelników miasta i gminy oraz prezydentów miast stopnia podstawowego,
- 4) planach miejskich i gminnych — rozumie się przez to również plany wspólne dla miasta i gminy.